

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

3 листопада 2022 року

Веде засідання голова Комітету НАТАЛУХА Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є кворум, дев'ять людей членів комітету присутні. Відповідно у нас засідання може відбуватися.

Я всіх вітаю! Давайте перед тим, як почнемо, хотів би представити нового члена нашого комітету. Я думаю, що ви з ним добре знайомі за 33 роки, це Олександр Валерійович Маріковський. *(Оплески)*

Олександр Валерійовичу, я вітаю у складі нашого комітету. Він затишний, невеличкий, але дуже дружній, особливо як показали події останніх... останнього місяця от, скажімо так, да. Ми справді, я думаю, що у нас за три роки не було такого, щоб у нас була тут якась політика, там фракції і опозиція, коаліція – такого не було. Здебільшого намагаємося зважено шукати рішення складних питань, не зважаючи на політичну позицію. І тут, ну, я за це дуже вдячний і, до речі, і там пану Скорику, і Мусі, і пану Кубіву, і іншим колегам. І завжди ми знаходимо конструктив. У нас, в принципі, комітет достатньо справді такий, як велика компанія. Тому дуже сподіваюся, я впевнений, що ви в неї увіллєтесь, скажімо так, і будемо далі спільно вже працювати по економічних напрямках.

Тепер, колеги, треба затвердити порядок денний комітету. У нас чотири позиції було – це три плюс "Різне". Одна позиція, ми її перенесемо через відсутність Першого віцепрем'єр-міністра України – міністра економіки Свириденко.

І тому у нас лишається 6101 – це пропозиції Президента щодо Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності суб'єктів державного сектору економіки".

І далі у нас звіт Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості, пана Рябікіна. Тут є представник, я так розумію, пан Тихонов, будь ласка. Да, вітаю!

І "Різне".

Добре. Тому два питання плюс "Різне" – ось така пропозиція по порядку денному. Прошу голосувати.

Наталуха – за.

Тарута.

А можна ж, да, у нас... я вибачте, відвик.

За – одностайно. Дякую. Всі, хто присутні, проголосували "за".

Тоді у нас є перший заступник міністра юстиції Євгеній Миколайович Горовець. Я вас дуже прошу буквально там три хвилини основні позиції, і переходимо до обговорення. Будь ласка.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Доброго дня. Навіть швидше. Пропозиції Президента стосуються однієї норми, яка фактично має ідею – заборону віндикації так званої. І в редакції, яка була проголосована в сесійній залі, на думку Мін'юсту, була допущена певна неточність, а коли йдеться про заборону віндикації, тобто фактично заборону навіть за рішенням суду повернути майно, яке ще донедавна було державною або комунальною власністю, має бути виписано дуже чітко, точно і не допускати різнотлумачень.

Тому Президент пропонує відповідну норму викласти в редакції, яка звучить так, що: майно не може бути витребувано від добросовісного набувача...

СКОРИК. Можно чуть громче, извините.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Майно не може бути витребувано від добросовісного набувача, якщо воно було продане такому набувачеві на електронному аукціоні у порядку, встановленому для приватизації державного та

комунального майна. Тобто чітко зазначається, що лише коли пройдено встановлену законом процедуру приватизації, особа, яка набула майно на відповідному аукціоні, вже може бути спокійна, і навіть за рішенням суду це майно в неї не заберуть.

Прошу підтримати пропозицію Президента. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тобто тут є чітко позиція про те, що це положення з Цивільного кодексу, воно – 388 стаття – застосовується у випадках, коли між власником і володільцем немає договірних відносин, і майно фактично перебуває у володільця не на підставі договору, укладеного з власником. Правильно я розумію?

МОВЧАН. Можна питання? Ви сказали, що може бути впевнений, що навіть за рішенням суду в нього це майно не заберуть. А на підставі чого ж тоді буде винесене рішення суду, якщо не буде законних підмурів, якщо не буде законних підстав? Як же суд може прийняти таке рішення?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Власне, про це і норма. Тобто ця норма не дозволяє суду забрати майно в особи, яка придбала на електронному аукціоні. А відповідаючи на ваше питання, тут мова про те, що ця норма покликана, скажімо так, стимулювати участь осіб в приватизаційних процесах. Тобто, якщо держава продає щось, для неї важливо, щоб якомога більша учасників прийшла і взяла участь в аукціоні, бо це за загальним правилом сприяє підвищенню ціни. А на рішення потенційного учасника брати участь в цій історії чи ні, впливають гарантії того, що, якщо він візьме участь в аукціоні, виграє його, сплатить кошти, до нього вже не буде жодних претензій з боку держави.

Тобто держава, якщо ти провела приватизаційний аукціон, я все виконав згідно... законодавства – будь ласка, навіть не починайте щодо мене

спір з приводу того, що я повинен все це повернути. Ця норма має стратегічне, скажімо так, значення в сенсі створення гарного, мотиваційного поля і розвитку приватизаційних процедур.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згоден. Дякую. Дякую, Євгенію Миколайовичу.
Колеги, є бажання висловитись? Будь ласка, Олексій Васильович.

МОВЧАН О.В. Дякую.

Я виступлю як автор цієї норми. Перше, я підтримую позицію Мін'юсту. Запропонована норма в редакції, яка була проголосована в другому читанні, вона трохи ширша, вона стосувалася якраз того, якщо відбувається продаж, певне відчуження активів державної або комунальної власності відповідно на публічних торгах або аукціонах відповідно до різних законів. Різних: мається на увазі і приватизація, і наприклад, земельні торги, комунальна земля не продається по Закону про приватизацію, продається по Земельному кодексу. Наприклад, в процедурі банкрутства також може бути відчуження, і він також може конкурентним, і так само на електронних аукціонах.

Пропозиція Мін'юсту звужується до приватизації, що також дуже добре. І мені як голові підкомітету, який відповідальний за приватизацію, також така норма підходить. І це важливо, і потрібно, тому що ми приватизаційні права власності на приватизовані об'єкти захищаємо й іншими нормами Закону про приватизацію, наприклад, застосовуючи можливість застосовувати англійське право в договорах по великих об'єктах приватизації, – й інші, так, інші також є запобіжники.

Тому пропозиція Мін'юсту підтримується... Президента, так, підтримується. І прошу проголосувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, є ще бажуючі висловитися по цьому проекту закону, чи можемо переходити до голосування? Дякую.

Шановні друзі, за результатами обговорення пропозиція: ухвалити рішення рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини четвертої та п'ятої статті 135 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", прийняти пропозиції Президента України до Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності суб'єктів державного сектору економіки" і прийняти закон в цілому.

Прошу голосувати: хто – за? Проти? Утримались? Одноголосно.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Для протоколу: до нас приєднався Ярослав Іванович Руцишин.

Так, дякую. Рішення прийнято.

Пане Євгене, я вам дякую і бажаю гарного дня.

Друге питання стосується звіту міністра з питань стратегічних галузей промисловості України щодо нагальних потреб функціонування галузі та шляхів вирішення проблем під час воєнного стану.

У нас заступник міністра пан Тихонов, прошу вас приєднатися до нас. А де є вільне місце. Так-так.

Так, Сергій Андріянович Тихонов, заступник міністра. Перед тим як ми почнемо, я перепрошую, не надав пану Маріковському слово після його представлення. Ви щось хотіли сказати, пан Олександр.

МАРІКОВСЬКИЙ О.В. Вибачте, що розірвав... порядок денний. По-перше, хочу привітати всіх, і я дуже налаштований до співпраці. Маю три вищих освіти, одна із них економічна з відзнакою Університету Шевченка, маю досвід в українському бізнесі, побудував консалтингову та ІТ-компанію. Економіка наразі стає топ-пріоритетом держави, оскільки у нас змінилась кон'юнктура під час війни і нам потрібно розвивати деякі ніші, які, по суті, прагматично розвивалися, тепер треба якийсь драйв-підсилення. Це

інвестиції, звісно, ми без них нікуди, нам треба думати, як ризикові інвестиції і експортоорієнтоване виробництво, при тому масштабоване. Тобто ми розуміємо, що це перспектива вже досить складна, але нам треба думати про ці ноу-хау.

Тому я, в принципі, уже і провів і зі Свириденко, і з Шуляк переговори персональні про те, як можна це, яким чином робити. І уже займаюсь розвитком, логікою і розвитком міжнародної NGO, яка буде допомагати якраз суб'єктам, які готові інвестувати в Україну, допомагати прокладати шлях в економіку України та потенційно вирішувати такий майданчик лобювання в хорошому змісті того слова – майданчик лобювання саме України як нової адженди України із захистом від воєнних ризиків.

І ще один напрямок, який, мені здається, важливий, і всі це розуміють – це мілітаризація економіки. Це про те, яким чином нам від світу отримувати ліцензії на виробництво власної зброї або товари подвійного значення. Всіма цими напрямками я вже потроху займаюсь, тому буду радий в цих напрямках максимально співпрацювати і готовий до конструктивного діалогу, до будь-якого залучення.

І велика шана до вас, мінімум чотирьох членів комітету я знаю більше восьми років. Отак от. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Валерійовичу. Дякую дуже. Долучайте членів комітету, я думаю, що всім буде цікаво підставити вам плече.

Сергію Андріяновичу, скажу відверто, ми забули, як виглядає міністр, але сподівалися просто на те, що це означає, що він вісім місяців, не піднімаючи голови, займається розбудовою стратегічних галузей промисловості й економіки. Щиро сподіваємося, що це саме так і що сьогодні він не знайшов часу в тому числі тому, що в нього є невідкладні справи з оптимізації нашої обороноздатності, а не якісь малозначущі речі, типу зустріч з профільним комітетом.

Тому надамо, будь ласка, вам слово. І прошу представити інформацію щодо нагальних потреб галузі. Дякую.

ТИХОНОВ С.А. Шановний Дмитро Андрійович, шановні народні депутати, для мене дуже приємно виступати вже другий раз в комітеті. І чесно кажучи, абсолютно сприймаючи... так як посмішка, вона була, це не дуже, конечно, приємно. Але життя є життя.

Тому міністр техпром, Дмитро Андрійович, звертається з проханням до комітету розробити нову, скажемо так, систему нашої співпраці. Якщо буде ваше погодження, то один раз на місяць міністр техпром хотів би на постійній основі бути тут, доповідати, розказувати, радитись, просити про допомогу, і в той же час, якщо треба, приймати участь в роботі, в якихось статистичних даних чи якихось стратегічних документах. Ми це готові робити на постійній основі.

Тому, якщо буде ваша ласка нас підтримати в цьому проханні, то це було б вже першим таким кроком, кроком показати, може, й іншим нашим колегам про те, що всі зайняті, але роботу ми повинні виконувати на постійній основі.

Павло Борисович прийняв таке рішення, що людина, яка буде займатися, якщо ви це будете сприймати, буду я як заступник міністра, як людина, яка має деякий там життєвий, професійний і інші, інші різні досвіди.

Я дуже серйозно готувався до сьогоднішньої зустрічі. І чесно кажучи, я вам скажу так, що я декілька разів взагалі переробляв концепцію сьогоднішнього свого виступу. Взявши до уваги, що, Дмитро Андрійович, ви дасте позитивний поштовх на те, що нове – разом будемо співпрацювати на постійній основі, я розбив роботу міністра техпрому на сім, скажемо, таких підпунктів загальних для того, щоб показати принципи, що робиться. Готовий відповісти на навіть самі незручні запитання. Чому не робиться? Чи погано робиться? І показати про те, яким Мінстратегпром при вирішенні деяких дуже серйозних проблемних питань хотів би бачити наше майбутнє.

Тому я вас дуже прошу, може, не дуже цікаво буде слухати деякі з пунктів таких, але їх треба обов'язково назвати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, Сергію Андріяновичу, дуже вдячний. Перед тим, як ви почнете просто про майбутнє, дуже хотілося б почути про теперішнє.

ТИХОНОВ С.А. Я про теперішнє, безумовно. Безумовно-безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це просто ремарка.

ТИХОНОВ С.А. Значить, із семи пунктів тільки один буде стосовно частично майбутнього, все інше – це сьогодні.

Перше. Зараз Мінстратегпромом дуже серйозно, скажемо, відпрацьовується питання, яке з нашим сьогоднішнім часом воно потребує багатьох внутрішніх змін. Якщо брати місію Мінстратегпрому, то вона записана в шести дуже важливих пунктах. Це державна промислова політика, військова промислова політика, політика у сфері державного оборонного замовлення, політика у сфері оборонно-промислового комплексу, політика літакобудування і космічна галузь – космічна галузь.

На першому місці, я прошу звернути увагу, знаходиться державна промислова політика, потім я на це зверну увагу.

Другий підрозділ – це державні цільові оборонні програми, в яких в тій чи іншій формі виступає Мінстратегпром як основний чи, скажемо так, якщо програма ОПК – це підготовка виробництва, але таких програм на сьогоднішній день вже є вісім. І ми дуже серйозно будемо відноситись, відносимося, вірніше, до і аналітики, і вирішення тих питань, які сьогодні є.

Дуже коротко. Це Державна цільова програма реформування та розвитку ОПК на період до 22-го року. Вона була так зроблена, тому що іншого виходу не було. Друга програма – освоєння виробництва боєприпасів та продуктів спеціальної хімії до 22-го року.

Діюча державна цільова оборонна програма ракетного озброєння на період до 26-го року. Зараз ви знаєте, що вона вже трошки дороблялася, і там є дійсно позитивні зміни, які дозволять робити закупівлю дуже сучасних серйозних ліній обладнання і тих матеріалів, і комплектуючих, яких в Україні поки що, на жаль, не існує.

Державна цільова науково-технічна програма розвитку авіаційної промисловості – 2021-2030 роки. Тут взагалі окрема розмова, тому що програма є, фінансування, скажемо, практично немає.

Це Концепція Державної цільової програми розвитку оборонно-промислового комплексу вже до 2026 року з тими умовами і реаліями, які на сьогодні, на жаль, ми маємо. Також розроблений та потребує прийняття Верховної Ради України проект Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми. Завтра, сподіваюсь, що в першому читанні Верховна Рада підтримує цей законопроект.

Розробляється спільно з Міноборони проект Концепції та Державної програми створення елементів системи протиракетної оборони 2026 року. Це дуже серйозна програма, яка сьогодні від нас як міністерства потребує, повірте, багато роботи, тому що це перша така програма. І ми беремо за основу ті нароби наших лідерів підприємств. Якщо буде потреба, я зможу по цьому теж доповідати.

І дуже важливе, на мій погляд, це розроблена сьогодні концепція, яку буде Кабмін потім схвалювати, про Концепції Державної цільової оборонної програми з реалізації в інтересах сектору безпеки і оборони України, проекти з виконання науково-дослідних розробок і таке інше. Фактично це та програма, яка дасть нам змогу нарешті створити агентство оборонних технологій, як американська DARPA. Про це вже дуже багато говорили. Я про це теж потім, якщо треба, буду доповідати.

Третім розділом, це є проекти законів України, в яких приймає участь міністр техпром. Закон, який лежить, Дмитро Андрійович, і далі не

рухається, це Закон "Про державну промислову політику". Це взагалі, на мій погляд, це закон-Біблія.

Проект Закону України про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми. Про розроблення виробництва озброєння військової спеціальної техніки, спеціальний Закон про регулювання містобудування для підприємств державної форми власності, які знаходяться на території громад. Якщо буде прийняте рішення внесення змін, що Державне космічне агентство стане учасником сектору національної безпеки і оборони, це внесення змін в Закон про національну безпеку і оборону та космічну діяльність відповідно.

І також у зв'язку з тим, що ми маємо серйозні проблеми зі спільними податками на земельні участки, такі, наприклад, як Південмаш, да. Це законопроекти, в якій же формі – це вже інструментарій, да – це зміни чи в Податковий, чи в Митний кодекс, це вже окрема ціла, скажімо так, низка питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Андріянович, я вибачаюсь, просто, щоб ми не втрачали уваги члені комітету. Бо я дивлюся, що ваша законотворча діяльність як міністерства зазвичай дуже важлива, але у нас умови вимагають, скажімо так, більш активної діяльності саме в іншій виробничій сфері, наприклад, і так далі, і тому подібне.

Ми чому розраховували все-таки за вісім місяців побачити міністра, тому що, можливо, його відсутність і в публічній площині, і в комунікації з комітетом ще раз була викликана кропіткою важкою працею над якимись матеріальними результатами для нашого війська і для нашої оборони. Можливо, ви могли би пояснити нам за вісім місяців, що вдалося зробити фізично, що не вдалося, якщо не вдалося, то, чому?

У вас справді стоять нагальні потреби і функціонування галузі. Якщо нагальні потреби полягають тільки в прийнятті цих проектів законів, ми це можемо зробити. Але тоді в мене питання, чому за вісім місяців від

міністерства профільного до нас не було звернення щодо негайного прийняття цього закону того, що це тормозить там, я не знаю, розробку снарядів, розробку ракет, там ще чогось. Це перше питання.

Друге питання: якщо бракує коштів, напевно, це не по адресі, це треба йти в бюджетний комітет. Кажу вам відверто, щоб ви навіть на це не витрачали час.

І третя позиція. Це історія з тим, які у вас плани до кінця цього року або, які проекти, які є от прямо тут і зараз, і потребують якогось поштовху з нашої сторони, щоб у вас нарешті вийшло їх запуснути. Давайте таким чином побудуємо в більш практичній площині.

ТИХОНОВ С.А. Безумовно, я буду так відповідати зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу, Дмитро Давидович, ви можете підстрахувати, будь ласка, бо мені треба терміново відійти.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Добре.

Веде засідання заступник Голови Комітету КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д.

ТИХОНОВ С.А. Шановні народні депутати, значить, чому я дозволив собі зайняти ваш час переліком цих програм, законопроектів і так далі? Справа в тому, що, якщо ми беремо питання фінансування, а без фінансування неможливо розвивати жоден напрямок, на сьогодні, якщо ми беремо...

СКОРИК. Я прошу прощення. Можна чуть громче?

ТИХОНОВ С.А. Да, но я это самое, вроде такой громкоговорящий, что...

Добре-добре. Якщо ми беремо основні наші програми, наприклад, ракетну програму, вона... на сьогоднішній день фінансування складає всього 52 відсотки. Якщо беру авіаційну програму – нуль відсотків, якщо беру космічну програму – нуль відсотків. Підготовка виробництва, ну, максимально, якщо ми будемо освоювати програми – боєприпаси і спеціальна хімія, і протиракетну оборону – я навіть не знаю, скільки відсотків буде вистачати, да, всього, я не беру на себе сміливість назвати цей відсоток. Тому це між собою речі дуже пов'язані.

Ну, я би не брав би на себе відповідальність доповідати, що робилося останні там сім місяців, тому що, якщо хто знає, я був у відрядженні офіційному в Закарпатті, займався релокацією і вимушеними... особами, нашими людьми, так. Так що тут мені важко щось відповісти. Але я сьогодні виступаю абсолютно серйозно офіційно в тому плані, що Мінстратегпром має напрацьовану базу, з якою можна дійсно спільно з комітетом іти вперед.

Коли ми, розумієте, коли ми кажемо про те, що ми весь час думаємо про майбутнє – давайте про сьогодні. На сьогоднішній момент зроблена велика робота, пов'язана з відкриттям підприємств-дублерів, да, в інших регіонах України. Всі ви знаєте, я вибачаюсь, Дмитро Давидович, стосовно, вибачаюсь перед всіма зараз, форми допуску і так далі?

КУБІВ С.І. Це закрита інформація чи відкрита?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інформація, вона все одно носить дуже закритий характер.

ТИХОНОВ С.А. Да, дуже. Ні.

_____ . Я теж виступаю за те, щоб...

КУБІВ С.І. Колеги, дивіться, якщо можна, значить, ми розуміємо, що польоти ракет і всіх інших летять дуже цільово в точки.

ТИХОНОВ С.А. Да.

КУБІВ С.І. Коли ми говоримо про локацію зміни підприємства військової галузі, повинно бути закрите засідання.

ТИХОНОВ С.А. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, їх називати необов'язково, просто...

КУБІВ С.І. Ні, ні, і регіони – не можна, бо це не можна. Я би того питання, вважаю...

ТИХОНОВ С.А. Да. Розумієте, справа чому...

Да, я чому, коли побачив, наприклад, нашу програму, нашої сьогодні роботи, там було сказано – галузь одна.

КУБІВ С.І. Друзі, я одну скажу вам річ. В одному із регіонів, я не буду говорити, якому, коли є сім цехів і всередині є цех – і точно летить в цех. Ми говоримо про що?

СКОРИК. Так что мы тогда сегодня обсуждаем? Тогда, при всем уважении... То есть деньги, денег у нас нет, мы их не распределяем, про массу вещей мы говорить не можем. Мы поговорили про законодавчі ініціативи как бы... *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. На правах головуючого, з вашого дозволу. Сергій Андріанович, скільки... *(Загальна дискусія)*

Колеги, я в цей голосно кричу, да. Сергій Андріянович, скільки вам треба часу, щоб закінчити, давайте так? От у вас є доповідь, яку ви готували. От скільки часу вам треба, щоб...

ТИХОНОВ С.А. Я закінчити можу за п'ять хвилин, можу за сім хвилин закінчити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте п'ять...

ТИХОНОВ С.А. Я ж хочу, розумієте, Дмитро Давидович, дуже дякую за підтримку. Я хочу, щоб ця доповідь не була така, знаєте, скучною такою, тому що це тема дуже непроста, дуже непроста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Просто, якщо ви готувалися і хочете до нас щось донести, то п'ять хвилин ми ще з радістю вас послухаємо, і потім задамо всі питання. Якщо допуск до державної таємниці мають не всі члени комітету, тому те, що становить такі дані, озвучувати не потрібно, в межах як би того, що...

ТИХОНОВ С.А. В мене є така пропозиція тоді. В зв'язку з тим, що є члени комітету, які мають допуск, давайте зробимо додаткову зустріч, друге засідання, і на цій додатковій зустрічі я вже більш конкретно по регіонах, по тематиках поясню, що зроблено. Повірте, що...

_____ . Краще в кулуарах десь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І тоді треба, мабуть, проголосувати, щоб засідання було закрите, тому що в нас запис ведеться, стенограма буде опублікована, як би не все треба...

ТИХОНОВ С.А. Просто повірте зараз на слово, що ви будете приємно вражені тими досягненнями, які є. Не все зроблено, зразу кажу, да, але є конкретні результати. Наприклад, були деякі підприємства, які взагалі перестали існувати. На сьогодні вони практично чи приступили, чи приступають до роботи. Я думаю, що в цей важкий час все не так погано.

Тоді, з вашого дозволу, щоб вже не займати весь час, я скажу, на яких основних питаннях сьогодні ми будемо звертати увагу, незважаючи на те, що йде війна.

Перше: це створення нової моделі промисловості України – Індустрія 4.0. Значить, чому я про це кажу? На сьогоднішній момент у нас 7 мільйонів людей за кордоном, є така статистика, що ще і чоловіки можуть добавитись туди. І нам треба самі прості сервісні процеси переводити на сучасні типу інтернет речі, блокчейни, хмари і так далі, і так далі. Це дуже серйозні речі. Якщо ми це не зробимо, ми не зможемо керувати процесами, у нас не буде людей, які це будуть робити.

Впровадження поняття базові та стратегічні галузі промисловості. На сьогодні в Україні, шановні народні депутати, ніхто не дасть відповідь, що є таке базові галузі, що таке є стратегічні галузі. Це недопустимі речі, просто недопустимі речі.

Третій пункт і четвертий пункт, і п'ятий пункт, я би сказав так, вони стосуються проблематики оборонно-промислового комплексу, які, з одного боку, є переоснащення, переобладнання нових технологій, створення дублюючих виробництв – те, що я буду відповідати на закритому засіданні. І в той же самий час релокація промислових підприємств на безпечні території. Дуже важливе питання, воно не просте, але я впевнений, що ми знайдемо разом ті інструменти, які нам допоможуть на тому досвіді, що вже є. Я вам скажу відверто, що мій персональний досвід роботи в Закарпатті сім місяців дуже допоміг на багато речей подивитися абсолютно з іншого боку.

Виконання заходів з імпортозаміщення. У нас уже немає, все, те, що ми колись казали, що ми зробили імпортозаміщення, воно не відповідає

дійсності. Тому що із 100 відсотків ми сказали, що ми зробили 75 чи скільки відсотків, а самі страшні останні 15 відсотків чи 25 відсотків – тому що вони дорогі, вони технологічно потребують і знань, і сучасних підходів і так далі, і так далі.

Забезпечення участі України у міжнародних космічних програмах, в тому числі проєкті Європейського космічного агентства. Чому це питання? Тому що ми з вами будемо сперечатися, скоріш за все, чи дозволяємо ми космічному агентству стати частинкою сектору національної безпеки і оборони, чи не дозволяємо. Зараз я запросив у Державного космічного агентства, щоб мені надали відповідні документи, що всі космічні потужні агентства не будуть казати, що вони не будуть співпрацювати, да, з напіввійськовим напів... там...

МАРІКОВСЬКИЙ . Можна запитання?

ТИХОНОВ С.А. Да, конечно-конечно.

МАРІКОВСЬКИЙ. Дивіться, план Маршалла здебільшого фінансувалися завдяки спеціалізованим фондам, які спрямовувалися конкретно на конкретну галузь. У вас якраз передмова була про те, що немає там коштів, не вистачає і все інше. І ми говоримо от про оці програми, які потенційно треба відроджувати і все інше.

Чи створені фонди для того, щоб можна було на ці фонди спрямовувати, ну, там от американську якусь там підтримку або якихось інших країн для того, щоб якраз мілітаризація наша відбувалася? Ваша стратегія?

ТИХОНОВ С.А. Да, у нас є, да, у нас є 266-й Указ Президента по відтворенню економіки України, да. Ми всі знаємо, що робота іде на рівні...

А? Кабміну там, ой, я знову, да, не... нормально чуто, да? Я вже стараюсь громко казати. Да, нормально?

Іде робота в цьому напрямку. Безумовно, ви абсолютно праві, що вона буде потребувати, да, конкретизації, да. На сьогоднішній день такої конкретизації немає, да. Один із моїх посилів буде до комітету – теж в цьому напрямку разом працювати. Тому що ми сьогодні вже практично получили запрошення від американської DARPA, да, сьогодні наші партнери, які бачать ефективність наших деяких видів озброєння, які по коефіцієнту кращі, ніж те, що сьогодні в пресі розказують, да, американські чи західні аналоги, цим треба просто пишатися.

Тому на вашу відповідь я відповім таким чином, що сьогодні конкретно поки що фондів не є, да, але шлях до них, да, і бачення, поняття, воно вже єсть. І тому люба допомога в цьому плані, вона буде сприйматися, да, як спільна робота, да, і роботи тут дуже, дуже багато.

Дякую за таке запитання, тому що воно дуже важливе. Сприяння створенню індустріальних парків, так. Наприклад, на закритому засіданні я пояснював, що навіть один із дуже закритих проектів, да, він буде знаходитися на території одних західних областей, да, і на території індустріального парку. Тому що тільки завдяки тим пільгам, які завдяки вашому комітету удалося добитися, ми можемо зменшити собівартість дуже важливих виробів. Це фактично робота зроблена, да, і без Закону "Про індустріальні парки" це було б неможливо зробити.

Максимальна локалізація виробничих потужностей, да, Закон про локалізацію прийнятий, його обов'язково треба тепер реалізувати конкретно в площині місцевого виробництва, виробництва в регіонах по конкретній тематиці. Я вас запевняю, що...

МАРІКОВСЬКИЙ. А не заважає от якраз локалізація розвитку... тобто от цих напрямків військових?

ТИХОНОВ С.А. Ні. Я вам скажу так, що, якщо брати, наприклад, тематику там БПЛА зараз дуже, то я вчора бачив звіт одного з наших виробів, які зробили хлопці віком від 17 до 22 років, – у світі нічого подібного ні в кого немає, ні в кого немає взагалі. І ССО там сказало: готові брати скільки завгодно, тільки давайте. Так що дякую за такі запитання конкретні.

Значить, ми дуже багато кажемо про державно-приватне партнерство, тому, якщо ми поєднаємо Закон про індустріалізацію, індустріальні парки, вибачаюсь, локалізацію державно-приватне партнерство. І ми все-таки спільно при міністрі техпрому дозволимо створювати дуже невеликі за кількістю вертикальні інтегровані системи, які дозволять об'єднувати державні активи з приватними інвестиціями і важливістю, скажімо так, приватної думки в плані там досягнення мети. Тобто держава буде через таку систему віддавати свої можливості, а отримувати назад інвестиції і так далі.

Да, так, прошу.

МАРЧУК. Ви там зараз згадали державно-приватне партнерство, а ви знайомі з існуючим законодавством, да?...

ТИХОНОВ С.А. Я знайомий і скажу...

МАРЧУК.. І воно вас влаштовує?

ТИХОНОВ С.А. Ні, ні. Ми будемо давати...

МАРЧУК.. У вас є бачення?

ТИХОНОВ С.А. Ми будемо давати, я вам скажу так, на одній з площадок теж у Західній Україні ми зробили одне просто унікальне виробництво-дублер. Якщо б не ці...

МАРІКОВСЬКИЙ. Не називайте Західну Україну, бо мені страшно стає...

ТИХОНОВ С.А. А вона дуже велика, вона дуже велика. Так, от дивіться. Так от цікава ситуація, щоб якщо не ці бізнесмени, да, які просто взяли ризик на себе, ми б ще досі би домовлялися, розмовляли і нічого б не зробили.

МАРЧУК. Але це не в рамках державно-приватного партнерства. Це така ініціатива.

ТИХОНОВ С.А. Взяли за основу, да...

МАРЧУК. І ще в мене є одне питання до вас. Дивіться тут ви сказали про нові виробництва, які будуть розташовувати в безпечних регіонах. Ви думаєте, що, і ви вірите в те, що в цій системі бойових дій, які зараз, так сказати, відбуваються в Україні, у нас є безпечні регіони? Це перше.

І друге. Чи думаєте ви про заміну системи виробництва, створення таких підприємств, які були би недосяжні для сьогоднішніх можливостей нашого ворога? Оце мені цікаво. Не тільки замінити географічно локацію А на локацію Б, а створити нову систему виробництва.

ТИХОНОВ С.А.. Заходи, там підвали.

МАРЧУК.. Ми не будемо сидіти, візувати, але зменшити ризик доступності тої зброї, яка сьогодні є.

ТИХОНОВ С.А. Скажу відверто, дуже правильне запитання, тому що ви в одному запитанні об'єднали буквально там чотири чи п'ять компонентів, з яких складається безпека наших нових підприємств.

Перше, коли ми робимо релокацію, ми не робимо релокацію повністю всього технологічного процесу від А до Я, ми його розбиваємо на декілька різних. І я вам скажу так, що є такі, що ніколи в житті, понятно, любу інформацію при бажанні можна отримати, але повірте, що робиться дуже безпеково. Це перше.

Друге. Сьогодні наші західні партнери з радістю представляють можливість на своїй території: це наші сусіди, які по кордону, в основному. Тому можливість створення там, давайте скажемо, спільних виробництв чи по компонентах на якихось паритетних умовах – це вже є практика, яка сьогодні і працює, і вона продовжує розвиватися. Вона має, зразу кажу, як позитивні моменти, так і негативні моменти: це робочі місця, це втрати...

Але безпека в нас є. Є, скажемо, такі проекти, які роблять неможливим, практично неможливим нанести руйнацію тому об'єкту, це теж такі об'єкти вже є.

Да, будь ласка.

МАГОМЕДОВ. А нет смысла думать о размещении подобного производства на территориях стран, которые с нами там граничат? В той же, скажем, Венгрии этих индустриальных парков видимо-невидимо, возможности есть. Я думаю, что Словакия – они на самом деле абсолютно нас серьезно поддерживают, возможности перебазировать туда людей тоже больших проблем нет. Я бы, если бы сейчас думал об этом, я думал бы про то, чтобы воспользоваться теми готовыми, по сути, возможностями вместо того, чтобы усложнять.

СКОРИК. Это будет их национальная партия, они...

(Загальна дискусія)

КИЦАК. Угорщина остання в списку...

ТИХОНОВ. Да-да-да, коли зовсім погано...

МАГОМЕДОВ. ... абсолютно рабочее решение. Вот я помогаю там перебазировать...*(Не чути)* медицины. Почему? Потому что так на ближайший год, два-три это имеет смысл абсолютно. Но это будет наше производство, расположенное на более безопасной территории.

ТИХОНОВ. Так вони забирають собі технологію всю.

(Загальна дискусія)

МАРЧУК. Питання щодо ноу-хау, чи воно залишається...

ТИХОНОВ С.А. Ноу-хау наше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)* відповідь, потім доповідайте.

ТИХОНОВ С.А. Ні, навіть цікаво так, що така жвава почалася бесіда.

(Шум у залі)

Ваше питання дуже правильне, поясню чому. Тому дійсно сьогодні ми маємо факти конкретні, де окремі види чи частини виробництва, чи повні виробництва знаходяться на тих територіях, які назвали, крім першої. Тобто першої не буде. На другій і так далі – вже є і буде більше. Але, по-моєму, ви підняли питання дуже важливе, ноу-хау, де сплачуються податки, де робітники сплачують податки свої і так далі і так далі, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Андріянович, вибачте, мушу вас перервати на секундочку.

Колеги, є наступна пропозиція, у нас я тут бачу, що декілька членів комітету хочуть піти, нам потрібно буде проголосувати два питання. Нам потрібно буде проголосувати, що ми прийняли до відома доповідь Мінстратега і створити робочу групу за пропозицією Олексія Васильовича. З вашого дозволу, поки у нас є кворум, щоб ми ці два голосування здійснили, і потім продовжували...

КУБІВ С.І. І в "Різному" проголосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І проголосували в "Різному", да.

КИЦАК. Робоча група, за що? По чому робоча група?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Робоча під головуванням Мовчана Олексія Васильовича з опрацювання проекту Закону про компенсацію за пошкодження та знищення окремих... все так?

Да, тоді давайте, якщо таке приймається, я пропоную проголосувати, взяти до відома. Сергій Андріянович ще залишається, можемо питання задати, проголосуємо робочі групи – те, що в "Різному", потім відпустимо тих членів комітету і... гаразд.

Тоді перше голосування я пропоную таке: інформацію Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України щодо нагальних потреб функціонування галузі та шляхів вирішення проблем під час воєнного стану взяти до відома.

Прошу голосувати: хто – за?

СКОРИК. Інформацію до відома.

РУЩИШИН. Що це означає?

ГОЛОВУЮЧИЙ.. Можливо, ми можемо визнати незадовільною, чи можемо, наприклад, звернутися... *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, гаразд. Давайте далі. Я так розумію, що є пропозиція створити робочу групу з опрацювання проекту Закону про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації (реєстраційний номер 7198) за участю народних депутатів України членів комітету, представників центральних органів виконавчої влади, громадських об'єднань, бізнес-організацій. Ця робоча група під головуванням Олексія Васильовича Мовчана. Якщо така пропозиція підтримується, да... Що?

(Загальна дискусія)

ЛІЧМАН. Назва групи яка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Робоча група... Ви самі попросили, Ганна Василівна... З опрацювання проекту Закону про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна...

КИЦАК. Це назва законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це робоча група з опрацювання законопроекту.

МОВЧАН. Не додавайте в стенограму.

ЛІЧМАН Г.В. До чого цей законопроект буде застосовуватися, які окремі?

КИЦАК. В законі написано. *(Загальна дискусія)*

ЛІЧМАН Г.В. Так я питаю у голови: які це?

СКОРИК. Так ми голосуємо за робочу групу или нет? *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я думаю, що робоча група якраз для цього... Отже, за озвучене, робочу групу створюємо під головуванням Олексія Васильовича. Прошу голосувати.

Хто за таку пропозицію? Одноголосно. Дякую.

Ще, Микола Леонідович, ще, я так розумію, у Степана Івановича пропозиція в "Різному" є, щоб проголосувати.

Да, Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановні колеги, дуже багато бізнесу в зв'язку з закритою інформацією сайтів Мінекономіки, Мінфіну, Мін... по податкової лінії в плані фіскальних і митних позицій, так, не можуть підприємці бачити і зрозуміти реальної ситуації, яка виникає по заборгованостях особливо тих підприємств, які сьогодні є захоплені москалями чи ворогом, інакше не можу сказати. Виникають геть позиції, де були, виникли кредитні зобов'язання заставленого майна і сплати відсотків.

І другий блок, є важлива тема щодо повернення податку на додану вартість, особливо малого, середнього бізнесу, приватних підприємств і ті, які сьогодні в прямій сфері займаються 10, 15, а деякі і всім – частиною прибутку для підтримки Збройних Сил України, військових формувань, участь в закупівлі дронів, фінансування зимового одягу, тобто... я ж кажу, одягу, іншими позиціями.

До мене звернулися на сьогоднішній день, заборгованість є 72 мільярди гривень, 40 відсотків – це є заборгованість сільськогосподарських

підприємств, які сьогодні складним аспектом експортують зерно, виконують зовнішні контракти і мають кредити в банку під міндобрива весною. Минулого року, грудень, листопад, жовтень, січень вони ж брали аміачну селітру і інші речі, в них виникли зобов'язання. Зараз банки відповідно виставляють позиції по оплаті відсотків, по оплаті пені і так далі.

І в мене виникає питання знову ж до уряду, що, коли ми говоримо про план відновлення України в період війни на сьогоднішній день і, говорячи механізм розроблений і затверджений на рівні уряду з жовтня по грудень 22-го року, і відповідно там певні аксіоматичні бачення небесного, як кажуть, тіла, яке не літає, в Лугані було зроблено, на сьогоднішній день нічого не виконується.

Щоб я конкретно пропонував? Я би пропонував – і такий метод є, і такий метод є розроблений – програмний продукт, називається економічний і фінансовий моніторинг щомісячного інформаційного бюлетеня, який могли б отримувати наш комітет, комітет, напевне, податковий і інші.

Є таке поняття "скорінг". Це на базі прискореного аспекту отримувати похибку до трьох відсотків по ПДВ, по несплатах, по зарплатах і так далі. Це дуже важливий аспект. Я цю думку сформулюю, але я би сказав, що дати підготувати лист від імені комітету на уряд, Кабінет Міністрів України, Міністерству економіки, Міністерству фінансів з інформованістю обов'язково Державної фіскальної служби про заборгованість, підтвердження або спростування.

І виникає друге питання, коли на рівні військових адміністрацій голова військової адміністрації подає в суд на фіскальну службу про фіктивне повернення ПДВ підприємств, які мають пів року, три місяці, рік існування, виникає питання, "кому війна, а кому мати родна? Тобто давайте ми звернемося, ми звернемося, давайте цю позицію, з листом, я її аргументував цифрами, а потім відповідно системою. І я думаю, що ми направимо на Кабмін, на Мінфін, на Мінекономіки з повідомленням Державної фіскальної служби.

СКОРИК. Я підтримую.

КУБІВ С.І. Давайте, голосуємо?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми... Ми маємо проголосувати за те, щоб підготувати від імені комітету і спрямувати відповідний лист.

КУБІВ С.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гаразд, давайте.

Хто за це, прошу голосувати.

_____ . *(Не чути)*

КУБІВ С.І. Ми подивимося, один чи два листи, чи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Одноголосно, да, рішення прийнято. Дякую.

КУБІВ С.І. Дякую. *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую.

ЛІЧМАН. Колеги, вибачте, просто я у відрядження уїжджаю сьогодні, більше не можу. Дякую вам дуже. *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Добре. Дякую. Колеги...

Колеги, чи продовжуємо ми розмову з Мінстратегом?

..... Так, так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді прошу.

ТИХОНОВ С.А. Ви питання поставили абсолютно правильно. Я продовжу ще, тобто в одному питанні було декілька.

В кожному окремому випадку наші партнери, які в першу чергу, ви ж це прекрасно розумієте, да, вони захищають свої власні чи національні, чи бізнесові інтереси. І де робота, пов'язана з тим, ми ноу-хау не даємо, ми хочемо мати такий відсоток, який буде іти на нашу обороноздатність. Ми хочемо мати такий-то відсоток на те, що відправляти на експорт, якщо Міноборони дасть дозвіл, так. І це іде постійний стик оцих питань, да.

Фахівці: фахівці можуть виїхати, да, але, на превеликий жаль, один із пунктів, який хотів я сказати, шановні народні депутати, ми на постійній основі співпрацюємо в Антикризовому штабі з УСПП роботодавців, профспілками. Статистика по кадровій політиці просто жахлива, да. Якщо наші почнуть спеціалісти виїжджати туди, да, ну, це просто...

_____ . Так ось ми ж про це.

ТИХОНОВ С.А. Це просто, да, да, тому... так, так.

_____ . Їм будуть створювати такі умови, що не будемо просто... *(Не чути)*

ТИХОНОВ С.А. Тому от ми на це все дуже дивимося, да, і в кожному окремому випадку йде конкретна робота. Це дуже страшне питання.

КУБІВ С.І. Тут одну фразу дозволю собі сказати, що вашому міністерству і Міністерству економіки разом із громадськими організаціями

необхідно розробити реєстр на базі спільно з Національним агентством кваліфікацій, який в швидкому темпі, воєнний стан дозволяє отримувати перекваліфікацію спеціалістів інженерного складу, які необхідні у військово-промисловому комплексі.

Я знаю, що пан Кінах підписав угоду з Національним агентством кваліфікацій. Ну, щоб так коротко, то коли кваліфікації у Франції є 500, в Німеччині – 2,5 тисячі, то у нас є більше 13 тисяч спеціальностей таких, які ще за радянських часів, вони взагалі не ідентифікуються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, все правильно.

КУБІВ С.І. Коли ми ставимо питання трудових відносин, трудових книжок, електронних книг, реєстрів і коли ми ставимо кваліфікації, – то це дуже є важлива тема. І зараз саме час в той період можна швидко це відповідно зробити. Тобто Міністерство економіки, яке має повноваження разом з Кабінетом Міністрів і відповідно проробити цей стандарт, затвердити його. І це допоможе зберегти інженерів.

Чому? Мотивую тим, що відповідно на сьогоднішній день Європейський Союз, особливо Німеччина і Франція відновили дозволи на робочі місця для українських громадян з часу не одного року, а п'яти, на базі любого диплому, який підтверджує практичне заняття людини в інженерній галузі. Тобто у них бракує інженерів, інших і так далі. Це перша тема.

І друга тема. Кваліфікація середньої ланки медичних галузей, включаючи там медичних сестер і так далі, які абсолютно виїжджають. І можу по кожній галузі я зараз дати відповідь. В тому у нас повний нуль, тобто те, що маємо ми робити швидко. Є прийняте законодавство ми прийняли абсолютно по Національному агентству кваліфікацій. Є підписана структура нормативні акти. Прошу, тільки треба зробити роботу під актами на рівні уряду розпорядженнями і рішеннями.

І друге – це відповідна тема, якою повинно займатися відповідне міністерство і роботодавці. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А може, ви щось скажете якраз, що ви по цьому напрямку робите?

ТИХОНОВ С.А. По цьому напрямку я поки нічого не можу сказати.

КУБІВ С.І. Нічого не робиться.

ТИХОНОВ С.А. Я чесно кажу, що нічого, але... *(Загальна дискусія)*

КУБІВ С.І. Кваліфікацію ми даємо. Тобто ми говоримо, наприклад, військовий такий-то напрямок – такий, такий, кваліфікація: інженерна спеціальність, стаж роботи, перекваліфікація. І ти даєш вимоги. Тоді це відповідно формується в реєстр.

МАРІКОВСЬКИЙ. До речі, інженерів може бути у військах зараз дуже багато застосовано. І їх можна, в принципі, звідти було б по цьому замовленню і забрати для стратегічних галузей.

ТИХОНОВ С.А. Я з заступником міністра економіки Фоменком Ігорем Олександровичем, який відповідає за бронювання, постійно розмовляю, конечно, там дуже непроста ситуація.

МАРІКОВСЬКИЙ. Умовно кажучи, щоб інженер виробив щось, а не...

ТИХОНОВ С.А. Дивіться, я собі записав, тому що це дуже слухне і зауваження, і допомога. І я зверну увагу на це питання обов'язково, і думаю, що...

КУБІВ С.І. *(Не чути)* я підняв тему, бо ви її підняли по УСПП, там є Антикризисний штаб, він проходить засідання. Там є роботодавці, там є біржа, там будуть представники Кабінету Міністрів, тільки треба поставити алгоритм роботи.

Дякую.

ТИХОНОВ С.А. Тепер такий ще один момент. На сьогоднішній день, на сьогоднішній день, там ситуація – під запис акуратненько, да – поки не є у нас наступної програми від Міністерства оборони та Генерального Штабу, яким чином ми будемо бачити наші Збройні Сили на якийсь наступний період. Після того тільки, як буде прийнята ця програма, після цього промисловість розуміє як працювати, далі ми розуміємо, що ми будемо закупавати, що ми будемо робити спільним виробництвом, на яких умовах, які професії нам необхідні і так далі, і так далі.

Кстати, дуже цікавий такий просто додаточок маленький, за ці сім місяців останні я робив таку для себе вибірку, що дуже багато сьогодні молодих людей чи з гірських сіл, чи от такі регіони, вони дуже хотіли б навчатися на інженерних технологічних професіях, тому що в великих містах там медики, інженери, ІТ мається на увазі. Наприклад, там юристи, менеджери і так далі... *(Не чути)*

МАРІКОВСЬКИЙ. Можна? Якраз я... одна освіта у мене КПІ – наш Київський. Там інженерів випускають, відверто кажучи. Тут важливо, ваш фокус уваги на те, щоб їх забирати десь, тому що і в КПІ, наприклад, толкових випускають інженерів, відверто.

А друге питання, яке по Міноборони. Ви кажете, ми чекаємо від Міноборони замовлення, яке ми будемо там умовно...

ТИХОНОВ С.А. Ні, я не так сказав, я сказав, що Міноборони...

МАРЧУК. Бачення, якою буде наша армія.

МАРІКОВСЬКИЙ. Його бачення. Дивіться, а я скажу так, що я із Завітневичем, це голова Комітету з оборони, коли підходив, і кажу: яка нам ще потрібна мілітаризація, яка нам потрібна армія? А він каже: "Знаєш, що в Міноборони говорять? Ми воюємо. Дайте нам воювати, а ви займайтесь своїми питаннями".

Тому питання до вас: чи, може, не треба очікувати, бо вони ж займаються все ж таки війною?

ТИХОНОВ С.А. А ми не очікуємо. Якщо ви звернули увагу, коли я зачитував діючі програми чи які будуть і законопроекти...

МАРІКОВСЬКИЙ. Ви маєте представляти...

ТИХОНОВ С.А. Я попросив вислухати, так. Чому? Тому що тут немає звернення до вкрай необхідної Державної цільової оборонної програми розвитку Збройних Сил України, її тут немає. А якщо ми не знаємо, яким виглядом будуть наші Збройні Сили, то яким чином ми з вами можемо розподілити державний фінансовий чи інший?...

МАРЧУК. Це ключовий момент.

ТИХОНОВ С.А. Так я ж про це кажу.

МАРЧУК. Тут ми можемо бігти поперед батька в пекло.

Перше бачення військових, якими мають бути наші Збройні Сили, а потім вже під це підтягується промисловість і все інше.

МАРІКОВСЬКИЙ. При всій повазі, ми розуміємо, які застосовуються уже, тобто які ракети застосовуються, які...

МАРЧУК. Це на любительському рівні.

МАРІКОВСЬКИЙ. Ні. Чому? У нас є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, що ми обговорюємо питання, які притаманні більше Комітету оборони, тому що...

У мене у зв'язку з цією дискусією у мене є наступна пропозиція. Колеги, певно, все одно ми не проголосуємо, але принаймні на наступну зустріч. Дивіться, я хоч і займаюся питаннями промисловості, але я маю досить, скажімо, недостатньо глибоке уявлення про функціонал Міністерства стратегічних галузей промисловості. Можливо, на наступну зустріч, Сергій Андріанович, ви могли б представити. От міністерство, воно складається: є там міністр – зрозуміло, у нього є заступники, у них є така, така спеціалізація. І далі ми б по цій спеціалізації могли б зрозуміти, є питання, якими займається міністерство, які є прямою сферою компетенції Комітету нацбезпеки, Міноборони. Ми будемо розуміти, що ми ними можемо цікавитися, але ми не є як би вашим головним там співрозмовником в цих питаннях.

Є інша частина питань, які цивільні або які стосуються, власне, промисловості і там менше стосуються оборони – це питання нашого комітету і на них ми зможемо сконцентруватися. І ми тоді таким чином, ну, якось так виокремимо, то, може, напевно, що в Завітневича і його комітет можуть бути вас якісь питання, ну, щоб ми просто... як би не витрачали час на те, що хтось інший має в роботі.

От якби ви на наступну зустріч...

МАРІКОВСЬКИЙ. Може, спільне засідання з їхнім комітетом також зробити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба проблематику сформулювати. Ну, просто так проводити спільне засідання – ну, тоді запропонуй якусь, ну, от про що саме?

МАРІКОВСЬКИЙ. От закрите засідання якраз, запросити це Комітет з оборони от на те, засідання, яке ми хочемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр, потрібно сформулювати конкретну проблему. Якщо мова іде про концепцію, там якого роду озброєння потребують Збройні Сили в майбутньому для того, щоб сформувати як би задачу на виробництво – ну, це, ну, як би...

МАРЧУК. Це не наше питання, взагалі не наше, взагалі не наше. І я навіть і не думаю, що це, про те, що ми тут маємо зараз... дискутувати, при всій повазі.

ТИХОНОВ С.А. Ну дивіться, значить, Дмитро Давидович, дозвольте ще буквально два слова? Я розумію, що, ну, я і так забрав у вас багато часу.

Чому я кажу про цю програму? Тут питання не просто, які випадки там... наша промисловість дасть відповідь на ті чи інші питання, да. Чи є у нас взагалі можливість це робити – це один момент. Понимаєте, у нас зараз такий етап, коли ми повинні собі сказати правду. Якщо ми беремо, наприклад, сто відсотків різних напрямків нашої промисловості спеціальної, давайте акуратно скажу, да, то ми десь приблизно 20-25 відсотків, де ми конкурентоспособні, да, де ми робимо ті вироби, да, які себе зараз показали з найкращої... І конечно, ми робимо стовідсоткову комплектацію, якщо це можливо, чи на там 90 відсотків, да, вітчизняного виробництва, вітчизняного виробництва.

МАРЧУК. Но їх треба прокачувати, тому що... тому що ресурси ж обмежені. Ви ж говорите про те... фінансування.

ТИХОНОВ С.А. Да, да. Друге питання тут дуже важливе. Значить, завдяки нашим героїчним Збройним Силам сьогодні експорт російської зброї буде падати, падати і падати. Україна – це ця держава, яка має можливість зайняти цю нішу, це абсолютна правда, абсолютна правда. Тобто це тут багато поєднується. Але, розумієте, я чому поставив на перше місце, незважаючи на те, що йде війна, все-таки політику промислову.

У нас сьогодні по гірничо-металургійному комплексу просідання 62 відсотки, по хімії – 80 відсотків. Якщо ми там не наведемо порядок, то нам завтра ні з чого буде робити деталі чи комплектуючі. розумієте. Тому я і коли казав, що майбутнє, да, я мав на увазі не майбутнє оте далеке, а закладання процесів, да, виробництва і умов, да, для підприємств, щоб робити можливість використовувати, якщо ми зробили сьогодні зовнішній ринок металопродукції, значить, чому ми в такому випадку сьогодні не будуємо, да, не будуємо, будуємо-будуємо-будуємо. У нас вже це все є.

Давайте ми розіб'ємо, Дмитро Давидович, дозволисте, так, це дуже великий план роботи явно не на один, два, навіть не на п'ять засідань. Я готовий просто...

МОВЧАН. Там воно одне.

ТИХОНОВ С.А. Не получится. Ніяк не получится, тому що...

Да-да?

МАГОМЕДОВ. Еще один вопрос. У меня есть друзья, которые работают на одном из военных заводов, и есть там высоко конкурентоспособные одни предприятия, есть менее конкурентоспособные

другие. Вот прежде это предприятие, которое нам на сегодня точно нужно, потому что оно делает то, что нужно для нашей армии. Но при этом, когда-то много лет назад, это было большое предприятие, расположено на большой территории и соответственно там, по сути, работает сейчас 20 или... *(Не чути)* работают не все.

Земельный налог огромный, он съедает там ежедневно, съедает их в рентабельности, и они на самом деле работают в минус и работают в минус давно. Плюс за то, что они отгрузили там продукцию, с ними тоже не рассчитываются. И в итоге, знаете, вот история, когда змея, поедая свой хвост: то есть у них наработанные долги не позволяют им выплыть из этой истории. Рано или поздно мы, по сути, потеряем еще одно производство. Мы таких производств потеряли десятки. И на мой взгляд, понятно, что фискальная служба, понятно, что там земельный налог вроде бы для всех. Но помните историю, когда там с УЗ мы долго бодались, там до налога на землю... *(Не чути)*

В итоге решение приняли, я до сих пор считаю его неверным, потому что это в итоге снова льгота на всю нашу промышленность. В данном случае у меня идея еще раз, может быть, посмотреть на те оставшиеся оборонные комплексы, которые у нас есть, и подумать, каким образом им помочь остаться в живых. Потому что, если они умрут окончательно, то строить их с нуля, это...

Еще раз, я точно знаю то, что эти ребята делают, оно востребовано на сегодня нашей армией. Но при этом долги, которые даже появившиеся там любые первые там появившиеся деньги, у них забирают судебные исполнители, забирают... там уже вот такой перечень долгов, то есть...

_____. Это государственное предприятие?

ТИХОНОВ. Да, государственное.

(Не чути) чтобы мы не заработали, любые деньги, которые приходят, у меня сразу съедают там уже судебные исполнители. И у меня есть на сегодня заказов – вот так, но я не могу даже какую-то обработку собрать, потому что это хвосты, которые были, когда я пришел, и будут, наверное, когда я умру, если мы ничего другого не придумаем.

Поэтому тут надо подумать, как это все поотсекать, по крайней мере, до тех пор, пока мы не выйдем из этой истории. Поэтому тут тоже надо подумать, посмотреть все там оборонные предприятия, которые есть. И я бы предложил на время там войны, если это земельные налоги, отсечь всю эту историю и дать возможность людям каким-то образом... Я опять понимаю, что вопрос об эффективности нужно обсуждать, но сейчас нам надо говорить... про эффективность поговорим потом, а сейчас нужно делать.

КУБІВ С.І. Продовжуючи думку вашу, шановні колеги, якщо акуратно подивитись бюджет 2023 року, то коли ми говоримо про інноваційну інвестиційну галузь промисловості військової – це є нуль.

Друге. Коли ми говоримо про знищення інфраструктури і забезпечення інфраструктури – це питання номер один для військової галузі – нуль.

Коли ми говоримо сьогодні про видатково-дохідний дефіцит, коли 18 мільярдів... ми говоримо про дефіцит – 18 відсотків, то ми говоримо про 20 відсотків дохідної частини – очікування від міжнародних інвесторів і від міжнародних донорів. Тобто це входить 38 відсотків, шановні колеги. Тобто я веду до того, що, якщо ми хочемо щось робити – ми повинні зрозуміти одну річ.

Сьогодні приїзд грецького чиновництва до нас і привіз машини БМП радянського типу, яким по 45-50 років – це закінчення стратегії утилізації техніки, бронетехніки країн Варшавської угоди тридцятирічної давності.

Якщо ми говоримо про інновації, про інвестиції і нові підходи, ми маємо формувати на інших принципах: і технологічних, і постановки, і так далі. Така програма була розроблена, наприклад, з Канадою, конкретно

літаки, авіоніка. Ми говорили з Німеччиною по техніці наземній, я толерантно скажу, так само є підписані угоди, тобто треба будувати... треба будувати іншу позицію, інше актуальне.

Якщо в нас будуть висококваліфіковані спеціалісти сьогоdnішнього рівня в Укроборонпромі, які ведуть, я би сказав, деструктивну діяльність сьогodні по організації безпеки держави, то ми нічого не зробимо. Вони вміють дві речі робити: говорити, показувати нам слайди і продавати. Нема що продавати. Тобто давайте ми підберемо відповідне керівництво, я звертаюсь до всіх колег, професійне керівництво і так далі. Тобто я вважаю ті... я говорю в цілому про організацію цієї структури на сьогodні, їх роль в період складний, який є на сьогodнішній день. Тобто це вимагає дійсно абсолютно... я б не вважав, що тут ми повинні п'ять засідань.

У вас є на те Міністерство економіки і питання урядового комітету, є питання Кабінету Міністрів, от там треба розібратися. А ми повинні підставити вам законодавчу базу, ми повинні вам дати фінансовий аспект в бюджеті, тобто всі робити позитивні речі, розумієте? Дякую.

ТИХОНОВ С.А. Степан Іванович...

КУБІВ С.І. Я не хочу дискутувати. То репліка.

ТИХОНОВ С.А. Ні, я не дискутую... ви ж людина, яка має величезний досвід конкретний. Так от одна із робіт, яку я зараз для себе взяв, я буду робити порівняльну таблицю положень Мінекономіки і Мінстратегпрому. В зв'язку з тим, що у нас Укроборонпром знаходиться в підпорядкуванні кого? – Кабінету Міністрів, да – то ми ні про які інші речі не можемо розмовляти взагалі. Поки він там буде знаходитися, він буде робити те, що він сьогodні робить: зарплати під час війни космічні, розмови тільки про корпоратизацію і більше нічого.

Питання дуже серйозне, але воно потребує політичного рішення.

КУБІВ С.І. Дивіться... Політичні рішення – раз, але ми можемо допомогти.

І друге. Сьогодні в цілому у нас в державі Україна є, шановні колеги, вслухайтесь, п'ять людей, які розбираються по системі забезпечення боєприпасів, аналізу і ряду позицій.

З них чотири призвали в армію на посаду рядових. З п'яти чоловік спеціалістів найвищого рівня, які пройшли навчання за межами України і так далі, призвали в армію. Тепер я ставлю питання до профільного міністерства: а кого ми тоді звільняємо, коли таких людей ми забираємо? П'ять людей в державі – п'ять, чотири – служать рядовими.

ТИХОНОВ С.А. Степан Іванович, я розпочав свою доповідь...

МОВЧАН. ... маю бігти.

ТИХОНОВ С.А. Радий бачити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Андріянович, прокоментуйте те, що Муса Магомедов сказав, і думаю, що будемо закінчувати. Муса Сергоєвич.

ТИХОНОВ С.А. Дивіться, вся ця проблема, вона носить комплексний характер, це є круг, розбитий на сектори. Без кожного окремого сектора ми не можемо скласти повну картину. І зараз я кажу не просто красиві слова – це абсолютний факт, це абсолютний факт.

Мені дуже приємно, що наша спочатку така млява дискусія, вона переросла в таку активну і дуже таку відверту розмову. Я абсолютно готовий, з професійного боку, хто мене знає, багато років знає, що я в цьому, дійсно, розбираюся, шановні колеги, відповісти на любе запитання, на любе

запитання, довести, хто чим і як повинен займатися, чому не вистачає фінансування, як воно іде і так далі.

Питання того, що ви сказали, що сьогодні у нас не йде програма, так званий "браунфілд" тобто підприємство хочуть використовувати те, що є. Я вам скажу так, по-чесному, я за 7 місяців в Закарпатті, якщо вирішив два-три серйозні проекти і більше не зумів: не підходить, не підходить, не підходить. А на собівартість продукції все це складається і отримується, що, ви правильно кажете, працює один-два цехи, правильно, а вісім – не працює і не буде працювати ніколи.

Ми з Дмитром Давидовичем і вчора, і позавчора працювали на одному з підприємств стосовно того, щоб вирішити питання по пільзі на землю, да. Але розумієте, ми знову вирішили тимчасово задачу. Мені персонально здається, що треба використовувати Закон України "Про індустриальні парки", якщо треба, його трошки доробляти. Ви казали сьогодні про те, що треба інновації, думки, стартапи, продовжувати і так далі, треба представляти бізнесу площадки безплатні, де вони зможуть реалізовувати свої ідеї і так далі. У них повинен бути нуль, нуль, нуль для всіх видів оподаткування за те, що держава, державним порядком...

Індустриальні парки, вона дає їм можливість. Коли я вам сказав про безпілотники, от просто повірте на слово: я багато чого бачив, але такого я не бачив. Ребята 17-20 років.

МРАЧУК. Всі ініціативи – я на крайню репліку – дивіться, оці всі ініціативи, про які ви зараз сказали, це дійсно грінфілди, да.

ТИХОНОВ С.А. Грінфілди.

МАРЧУК. Чи є сенс нам знову інвестувати в стіни, а не напрацювати якісь, м'яко кажучи, умови для браунфілдів, щоб не витратити на це кошти? Навіть парки, "няні інвестиційні".

(Загальна дискусія)

МАРЧУК. Це час, це кошти, да.

КИЦАК. Риторичне питання.

ТИХОНОВ С.А. Питання дуже непросте, дуже непросте, чесне слово, дуже непросте.

_____ . Дякую, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді оголошуємо комітет закритим. Дякую всім за участь. До завтра, до зустрічі в залі.